

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

เวลา 13 ชั่วโมง

เรื่อง สภาพทางภูมิศาสตร์และทำเลที่ตั้งของอาณาจักรสุโขทัย

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2560 ภาคเรียนที่ 2 / 2560

มาตรฐานการเรียนรู้

ส.4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อาณาจักรสุโขทัยได้ก่อตั้งโดยการประกาศตนเป็นอิสระไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อำนาจอาณาจักรขอมรวมทั้งสถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชธานีมีการสร้างแบบแผนทางการเมืองการปกครองขึ้นเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและสร้างความมั่นคงให้กับอาณาจักรโดยการกระจายอำนาจการบริหารจากราชธานีไปสู่หัวเมืองต่างๆ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความเป็นมาก่อนการสถาปนาอาณาจักรและการสถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชธานีได้
- วิเคราะห์ลักษณะทางการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัยได้
- วิเคราะห์การสูญเสียอำนาจของอาณาจักรสุโขทัยได้

3. สาระการเรียนรู้

พัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทยสมัยสุโขทัย

- ความเป็นมาก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
- การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
- ลักษณะทางการเมืองการปกครอง
- การสูญเสียอำนาจของไทยสมัยสุโขทัย

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัยสมัยพ่อขุนรามคำแหง และอธิบายถึงความเป็นมาก่อนการสถาปนาของอาณาจักรสุโขทัย จากนั้นครูตั้งคำถามและนำเสนอเกี่ยวกับเศรษฐกิจของไทยสมัยสุโขทัยเพื่อให้นักเรียนสนใจและเตรียมความพร้อมก่อนเรียน

6.2 จัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน โดย

6.3 ให้สมาชิกกลุ่มมีความสามารถคล่องกันกลุ่มนี้เรียกว่ากลุ่มประจำ

6.4 ครูชี้แจงบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนมีบทบาทดังนี้

คนที่ 1 ทำหน้าที่ประธานกลุ่มมีหน้าที่คอยประสานงานภายในกลุ่มบันทึกบทบาทแต่ละคนในกลุ่มนำเสนอข้อตกลงภายในกลุ่มดูแลการทำงานกลุ่มให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของกลุ่ม

คนที่ 2 ทำหน้าที่เป็นรองประธาน มีหน้าที่เป็นผู้คอยจัดหาข้อมูลวัสดุอุปกรณ์การทำงานของกลุ่มเอกสารประกอบการเรียนการสอน

คนที่ 3 ทำหน้าที่เป็นเลขากลุ่มมีหน้าที่เป็นผู้สรุปผลการเรียนรู้ช่วยประธานประสานงาน

คนที่ 4 ทำหน้าที่คอยแนะนำสังเกตการณ์ การทำงานของกลุ่มนำเสนอเพิ่มเติมขยายความรู้ในเนื้อหาที่เรียนคอยเตือนให้ทุกคนทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

6.5 สมาชิกแต่ละคนจับฉลากใบความรู้แล้วแยกไปศึกษาเรื่อง พัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครองของไทยสมัยสุโขทัยตามกลุ่มที่มีใบความรู้ดังต่อไปนี้

ใบความรู้ที่ 1 ความเป็นมาก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ใบความรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยเป็นราชธานี

ใบความรู้ที่ 3 ลักษณะทางการเมืองการปกครอง

ใบความรู้ที่ 4 การสูญเสียอำนาจของอาณาจักรสุโขทัย

6.6 นักเรียนแยกกันออกไปรวมเป็นกลุ่มใหม่ซึ่งเป็นสมาชิกที่อ่านและศึกษาในหัวข้อเรื่องเดียวกัน เรียนกลุ่มใหม่นี้ว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” (Expert Groups) ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและเขียนสรุปองค์ความรู้ร่วมกันลงในใบงานของแต่ละกลุ่ม

6.7 เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาตามหัวข้อที่ได้รับแล้วให้กลับไปกลุ่มเดิมของตนคือกลุ่มประจำ (Home Group) แต่ละคนนำความรู้ที่ได้ไปศึกษามาถ่ายทอดให้เพื่อนในกลุ่มได้รับความรู้เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่มตามลำดับหัวข้อจนครบทุกคน

6.8 แต่ละกลุ่มรวบรวมความรู้โดยนำเนื้อหาความรู้มาเรียงลำดับต่อกันและสรุปลงในใบงาน

6.9 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโดยการอภิปรายซักถามเรื่องเศรษฐกิจของไทยในสมัยสุโขทัย

6.10 นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจผลงานและให้คะแนนโดยให้คะแนนผลงานกลุ่มตนเองก่อนแล้วจึงให้คะแนนผลงานกลุ่มอื่นๆจนครบ

6.11 นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดมารวมกันกลุ่มไหนได้สูงสุดจะได้รับการชมเชยจากครูและเพื่อนๆ

6.12 ทดสอบหลังเรียนในแบบทดสอบย่อย

6.13 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนในการเรียนการสอนแบบจิ๊กซอร์

7. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้

1. แผนภาพเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของไทยสมัยสุโขทัย

2. แผนภูมิเพลง

3. ใบความรู้ที่ 2

4. ใบงานที่ 2

5. รูปภาพ

8. การวัดและประเมินผล วิธีการ

8.1 เครื่องมือที่ใช้วัด

- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- แบบประเมินการปฏิบัติงานของกลุ่ม

8.2 วิธีการ

- สังเกตการณ์ทำงานกลุ่ม

- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

8.3 เกณฑ์การประเมิน

-ทำแบบทดสอบย่อย 6 ข้อ

ตอบถูกได้	1	คะแนน
ตอบผิดได้	0	คะแนน

9. บันทึกผลหลังสอน

ผลการสอน

หลังจากเรียนตามแผนนี้แล้วนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของไทยสมัยสุโขทัยสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องและเรียนอย่างสนุกสนานมีความสุข

ปัญหา / อุปสรรค

มีนักเรียนพิเศษเรียนร่วมประมาณ ๓-๔ คนที่เรียนช้าครูต้องให้กำลังใจ

กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติม

ลายมือชื่อ

(นางฐิติรัตน์ กำเหนิด)

ครูผู้สอน

๑๐. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

สมควรอนุญาตให้นำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้

ลายมือชื่อ

(นายกฤษณ สุนทรกิจพาณิชย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเขานกรรจวิทยา

ใบความรู้ที่ 1.1

ความเป็นมาก่อนการสถาปนาของอาณาจักรสุโขทัย

การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

เมื่ออาณาจักรขอมเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในพุทธศตวรรษ
ที่ 17 นั้น อิทธิพลของขอมแผ่ขยายครอบคลุมดินแดนสุวรรณภูมิ อารยธรรมหรือวัฒนธรรม
ของขอมจึงแทรกซึมไปในหมู่ประชากรของบริเวณนี้อย่างทั่วถึงและผสมผสานกลายเป็นวัฒนธรรม
สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ครั้นอาณาจักรขอมเสื่อมลงในตอนปลายพุทธศตวรรษที่ 18 กลุ่มคน
ไทยหรืออาณาจักรต่างๆ ของคนไทยที่เคยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของขอมจึงต่างพยายามตั้งตน
เป็นอิสระ

ก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย เมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัย มีเจ้าเมืองปกครองมีพระนามว่า พ่อขุนศรีนาวนำถม เมื่อสิ้นรัชกาลได้มีบุคคลปรากฏตามศิลาจารึกว่า ขอมสบาดโขลญลำพง เข้ามามีอำนาจปกครองเมืองทั้งสอง พ่อขุนบางกลางหาว เจ้าเมืองบางยาง กับพระสหายคือ พ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด ซึ่งเป็นโอรสพ่อขุนศรีนาวนำถม ได้ชักชวนคนไทยผู้รักชาติบ้านเมืองทั้งหลายให้รวมตัวกันกำลังชิงเมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัยจากขอมสบาดโขลญลำพง ประกาศสถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชอาณาจักรอิสระ ประกอบพระราชพิธีอภิเษกพ่อขุนบางกลางหาวเป็นกษัตริย์ปกครองสุโขทัย ทรงพระนามว่า “พ่อขุนศรีอินทราทิตย์” ใน พ.ศ. 1792

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้ทรงปกครองอาณาจักรสุโขทัย เป็นกษัตริย์องค์แรกของราชวงศ์พระร่วงโดยมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราด ด้วยความเป็นพระสหายของพ่อขุนทั้งสองและเครือญาติสนิทางการสมรส คือ พระมเหสีของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์นั้นมีเชื้อพระวงศ์เป็นพระชนิษฐาของพ่อขุนผาเมือง มีพระนามว่า นางเสือง ซึ่งต่อมาได้มีโอรสเสวยราชสมบัติปกครองอาณาจักรสุโขทัยให้มีความเจริญรุ่งเรืองสืบต่อมาถึง 2 พระองค์ คือ พ่อขุนบานเมืองและพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

Subpages (1): [ลักษณะเศรษฐกิจ](#)

Comments

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง ความเป็นมาก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ชื่อ/สกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนที่ได้รับหัวเรื่อง ความเป็นมาก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเอกสารประกอบความรู้ หนังสือ เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้และสรุป
เป็นความรู้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชาชาติที่มีอิทธิพลก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยสุโขทัยคือชนชาติใด

.....
.....
.....

2. กลุ่มคนไทยหรืออาณาจักรต่างๆ ของคนไทยกลุ่มใดบ้างที่รวมตัวกันเป็นอิสระและสถาปนา
อาณาจักรสุโขทัย

.....
.....
.....

3. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์สร้างความสัมพันธ์ไมตรีกับอาณาจักรใกล้เคียงโดยวิธีการใด

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

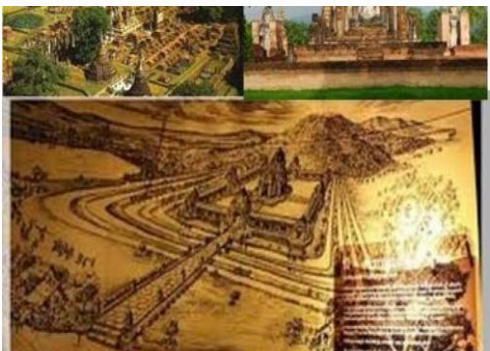

ใบความรู้ที่ 1.2

การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยเป็นราชธานี มีดังนี้

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ การมีขวัญและกำลังใจดีของประชาชนเนื่องจากมีผู้นำที่เข้มแข็งและมีความสามารถ การมีนิสัยรักอิสระ ไม่ชอบให้ผู้ใดมากดขี่ข่มเหง บังคับและบ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์
2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเสื่อมอำนาจของขอม หลังจากที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ล้นพระชนม์ลง กษัตริย์องค์ต่อมาไม่สามารถรักษาอำนาจของตนในดินแดนที่ยึดครองมาได้ ทำให้หัวเมืองต่าง ๆ พากันตั้งตนเป็นอิสระระยะเริ่มต้นของการสถาปนากรุงสุโขทัยเป็นราชธานี โดยเฉพาะในสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ บ้านเมืองยังไม่มั่นคงมากนัก คนไทยยังอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย บางเมืองยังคงมีอิสระในการปกครองตนเอง ไม่มีการรวมอำนาจไว้ ณ ศูนย์กลางเมืองใดเมืองหนึ่งโดยตรง บางครั้งจึงมีการทำสงครามกันเพื่อแย่งชิงอำนาจและขยายอาณาเขตของเมือง เช่น ขุนสามชนเจ้าเมืองฉอดได้ยกทัพมาตีเมืองตากเมื่อสิ้นรัชสมัยของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พระราชโอรสองค์ใหญ่ คือ พ่อขุนบานเมือง ได้ขึ้นครองราชย์ สมัยนี้สุโขทัยได้ขยายอำนาจทางการเมืองด้วยการทำสงครามกับหัวเมืองต่าง ๆ โดยมีพระอนุชา คือ พระรามคำแหง เป็นกำลังสำคัญ ซึ่งต่อมาพระองค์ได้ขึ้นครองราชย์สืบต่อจากพ่อขุนบานเมือง ในสมัยพ่อขุนรามคำแหง พระองค์ทรงเป็นแม่ทัพไปปราบเมืองต่าง ๆ จนเป็นที่เกรงขามของอาณาจักรอื่น ๆ ดังนั้นเมื่อพระองค์ขึ้นครองราชย์จึงมีหลายเมืองที่ยอมอ่อนน้อมเข้าร่วมอยู่กับอาณาจักรสุโขทัย โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมิได้ส่งกองทัพไปรบ ได้แก่ เมืองหงสาวดี เมือง

สุพรรณบุรี เมืองเพชรบุรี เมืองราชบุรี เมืองหลวงพระบาง เมืองเวียงจันทน์ และเมืองนครศรีธรรมราชิต ทำให้อาณาจักรสุโขทัยมีอาณาเขตแผ่ขยายออกไปกว้างขวางมาก ดังปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1 ดังนี้

ทิศเหนือ ครอบคลุมเมืองแพร่ น่าน พัว จนถึงเมืองหลวงพระบาง

ทิศใต้ ครอบคลุมเมืองคอนที้ (กำแพงเพชร) พระบาง (นครสวรรค์) แพรก (ชัยนาท)

สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี นครศรีธรรมราช จนถึงแหลมมลายู

ทิศตะวันออก ครอบคลุมเมืองสระหลวงสองแคว (พิษณุโลก) ลุมบาจาย (หล่มเก่า) สระคา และข้ามฝั่งแม่น้ำโขงไปถึงเมืองเวียงจันทน์และเวียงคำ

ทิศตะวันตก ครอบคลุมเมืองฉอด หงสาวดี จนถึงชายฝั่งทะเลด้านอ่าวเบงกอล ขณะเดียวกันพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงใช้หลักธรรมในการปกครองเพื่อให้ประชาชนได้อยู่เย็นเป็นสุข ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เจ้าเมืองต่าง ๆ เหล่านี้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ทำให้สุโขทัยปราศจากข้าศึกศัตรูในทุกทิศ นับได้ว่าในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นช่วงสมัยที่อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด

หลังจากสิ้นรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีกษัตริย์ขึ้นครองราชย์อีก 2 พระองค์ คือ พญาเลอไทย และพญาจ้วนอถม แต่อาณาจักรสุโขทัยก็เริ่มเสื่อมอำนาจลง บรรดาเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การปกครองของสุโขทัยได้แยกตัวเป็นอิสระและเมืองประเทศราชที่มีกำลังเข้มแข็งต่างพากันแยกตัวไม่ขึ้นต่อกรุงสุโขทัย เช่น เมืองหงสาวดี เมืองนครศรีธรรมราช เป็นต้น นอกจากนี้ในตอนปลายรัชสมัยพญาจ้วนอถมยังเกิดจลาจลขึ้นอีก เนื่องจากการแย่งชิงราชสมบัติจนพญาสิทธิไทยเจ้าเมืองศรีสัชนาลัยต้องยกกำลังมาปราบ ทำให้บ้านเมืองสงบลงหลังทรงปราบจลาจลในกรุงสุโขทัยได้สำเร็จ พญาสิทธิไทยได้ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ครองราชสมบัติ ทรงพระนามว่า พระมหาธรรมราชาที่ 1 พระองค์ทรงพยายามสร้างอำนาจทางการเมือง เพื่อพัฒนาบ้านเมืองให้เข้มแข็งมาใหม่ อย่างไรก็ตามอาณาเขตของอาณาจักรสุโขทัยในรัชสมัยพระมหาธรรมราชาที่ 1 ก็ได้ลดลงไปมากกว่าครึ่งเมื่อเทียบกับสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ต่อมาเมื่อสิ้นรัชสมัยของพระมหาธรรมราชาที่ 1 แล้ว มีพระมหากษัตริย์ขึ้นครองราชย์สืบต่อมาอีก 3 พระองค์ คือ พระมหาธรรมราชาที่ 2 พระมหาธรรมราชาที่ 3 (สไล่อไทย) และพระมหาธรรมราชาที่ 4 (บรมपाल) แต่ในช่วงเวลาดังกล่าวอาณาจักรสุโขทัยเริ่มเสื่อมอำนาจ กรุงสุโขทัย มีกษัตริย์ปกครอง 9 พระองค์ ดังนี้

1. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
2. พ่อขุนบานเมือง

3. พ่อขุนรามคำแหงมหาราช 4. พญาเลอไทย
5. พญาจวนำถม 6. สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย)
7. สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 2 8. สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไทย)
9. สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 4 (บรมपाल)

แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม:

http://www.truelookpanya.com/new/cms_detail/knowledge/1620-00/

ทำใบงานต่อไปนะคะ

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย

ชื่อ/สกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนที่ได้รับหัวเรื่อง การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเอกสารประกอบความรู้ หนังสือ เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้และสรุปเป็นความรู้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. สมัยสุโขทัยมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

.....

.....

.....

.....

3. สุโขทัยเริ่มเสื่อมอำนาจลงเริ่มในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 1.3

ลักษณะการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย

ลักษณะการเมืองการปกครองอาณาจักรสุโขทัย

การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัยเมื่อแรกตั้งยังมีอาณาเขตไม่กว้างขวาง มีจำนวนพลเมืองยังไม่มากและอยู่ในระหว่างการก่อร่างสร้างตัว การปกครองในระยะแรกจึงยังเป็นการปกครองระบบแบบครอบครัว ผู้นำของอาณาจักรทำตัวเหมือนบิดาของประชาชน มีฐานะเป็นพ่อขุน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชน ต่อมาหลังสมัยพ่อขุนรามคำแหงสถานการณ์ของบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป จึงเริ่มใช้การปกครองที่เป็นแบบแผนมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับประชาชนแตกต่างไปจากเดิม ความพยายามที่จะเพิ่มพูนอำนาจของกษัตริย์ให้สูงทรงมีฐานะเป็นธรรมราชา และทรงใช้หลักธรรมมาเป็นแนวทางในการปกครอง

ลักษณะการปกครองในสมัยสุโขทัย

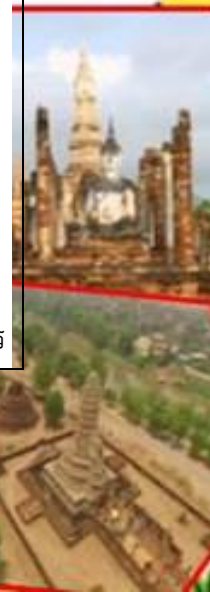
การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งเป็น 2 ระยะคือ

1. สมัยสุโขทัยตอนต้น เริ่มตั้งแต่สมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ไปถึงสิ้นสมัยของพ่อขุนรามคำแหง
2. สมัยสุโขทัยตอนปลายตั้งแต่สมัยพระยาเลอไทยไปถึงสมัยสุโขทัยหมดอำนาจ

การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้น (พ.ศ. 1792 -1841)

หลังจากที่พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้สถาปนาอาณาจักรสุโขทัยขึ้นมาแล้วได้พยายามจัดอิทธิพลของขอมให้หมดไปจึงได้จัดระบบการปกครองใหม่เป็นการปกครองแบบไทย ๆ ที่ถือว่าประชาชนทุกคนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นหัวหน้าครอบครัว คือ พระมหากษัตริย์ได้ปกครองประชาชนในฐานะบิดาปกครองบุตร หรือที่เรียกว่าการปกครองแบบปิตุราชาธิปไตย ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

รูปแบบการปกครองเป็นแบบราชาธิปไตย คือพระมหากษัตริย์ทรงมีฐานะเป็นผู้ปกครองสูงสุด ทรงเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย พระมหากษัตริย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนเปรียบเสมือนบิดากับบุตร ทำตัวเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัว พระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัยตอนต้นจึงมีพระนามนำหน้าว่า พ่อขุน ลักษณะการปกครองระบบครอบครัวลดหลั่นกันเป็นชั้น ๆ นอกจากพระมหากษัตริย์ทำตัวเปรียบเสมือนบิดาของราษฎรแล้ว ยังมีการจัดระบบการปกครอง ดังนี้
ให้ครัวเรือนหลายครัวเรือนรวมตัวกันเป็น บ้าน อยู่ในความดูแลของ พ่อบ้าน ผู้อยู่ภายใต้การ

สมัย
สุโขทัย

สมัย
สุโขทัย

ปกครองเรียกว่า **ลูกบ้าน** หลายบ้านรวมกัน เป็น **เมือง** ผู้ปกครองเรียกว่า **ขุน**
เมืองหลายเมืองรวมกันเป็น **อาณาจักร** อยู่ในการปกครองของ **พ่อขุน**
แสดงให้เห็นว่านอกจากพ่อขุนผู้เป็นประมุขสูงสุดแล้ว ยังมีผู้ปกครองที่ได้รับมอบหมายจากพ่อขุน
ทำหน้าที่เป็นกลไกในการปกครองด้วย พระมหากษัตริย์ทรงยึดหลักธรรมทางศาสนาในการบริหาร
บ้านเมือง และทรงชักชวนให้ประชาชนปฏิบัติธรรม เพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
นอกจากนี้ในสมัยสุโขทัยตอนต้นยังมีการปกครองแบบทหารแอบแฝงอยู่ด้วยเนื่องจากในระยะแรก
ตั้งสุโขทัยมีอาณาเขตแคบ ๆ ประชาชนยังมีน้อยดังนั้นทุกคนจึงต้องทำหน้าที่ในการป้องกันประเทศ
เท่าๆกันจึงกำหนดว่าเวลาบ้านเมืองปกติประชาชนต่างทำมาหากินแต่เวลาเกิดศึกสงคราม ชายฉกรรจ์
ทุกคนต้องเป็นทหาร โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นจอมทัพ

การปกครองในสมัยสุโขทัยตอนปลาย (พ.ศ. 1841-1981)

หลังจากที่พ่อขุนรามคำแหงสวรรคตในพ.ศ. 1841แล้วอาณาจักรสุโขทัยเริ่มระส่ำระสาย
พระมหากษัตริย์รัชกาลต่อมาเริ่มอ่อนแอ ไม่สามารถรักษาความมั่นคงของอาณาจักรไว้ได้ เมือง
หลายเมืองแยกตัวออกไปเป็นอิสระสภาพการเมืองภายในเกิดปัญหาการสืบทอดสมบัติ รูปแบบการ
ปกครองแบบบิดาปกครองบุตรเริ่มเสื่อมสลายลง เนื่องจากสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่มั่นคง
เพียงพอ จนกระทั่งสมัยพระยาสิทธิไทย ซึ่งขณะนั้นปกครองอยู่ที่เมืองศรีสัชนาลัยได้ยกกำลังเข้ายึด
เมืองสุโขทัยและปราบศัตรูจนราบคาบบ้านเมืองจึงสงบลง
เมื่อพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลีไทย) ขึ้นครองราชย์สมบัติในปี 1890 ทรงตระหนักถึงความไม่
มั่นคงภายใน ประกอบกับเวลานั้นกรุงศรีอยุธยาที่ตั้งขึ้นมาใหม่กำลังแผ่ขยายอำนาจจนน่ากลัวจะเกิด
อันตรายกับสุโขทัยพระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลีไทย) ทรงเห็นว่าการแก้ปัญหาทางการเมืองด้วยการ
ใช้อำนาจทางทหารอย่างเดียวนั้นไม่สามารถทำได้ เพราะอำนาจทางการทหารในสมัยของพระองค์นั้น
ไม่เข้มแข็งพอ จึงทรงดำเนินพระราชกุศโลบาย โดยทรงทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ทรงเป็นผู้
ปฏิบัติธรรมเป็นตัวอย่าง และได้ทรงสร้างถาวรวัตถุทางพระพุทธศาสนาไว้ทั่วไปเพื่อเป็นที่เคารพบูชา
ของประชาชนให้เกิดเลื่อมใสศรัทธายึดหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนิน
ชีวิต สร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันในแผ่นดิน

การปกครองที่อาศัยพระพุทธศาสนานี้เรียกว่าการปกครองแบบธรรมราชา พระมหากษัตริย์
จะทรงตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรม การปกครองแบบธรรมราชานี้ถูกนำมาใช้จนกระทั่งสิ้นสุดสมัย
สุโขทัย

สมัย
สุโขทัย

สมัย
สุโขทัย

การปกครองแบบกระจายอำนาจ

เนื่องจากในสมัยพ่อขุนรามคำแหงอาณาจักรสุโขทัยมีอาณาเขตกว้างขวางมากที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการปกครองแบบกระจายอำนาจโดยแบ่งหัวเมืองออกเป็น ชั้น ๆ เพื่อกระจายอำนาจในการปกครองออกไปให้ทั่วถึง

เมืองต่าง ๆ ในสมัยสุโขทัยแบ่งออกเป็น 4 ชั้น แต่ละชั้นพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจในการปกครองดังนี้

1. เมืองหลวง หรือเมืองราชธานี อาณาจักรสุโขทัยมีเมืองสุโขทัยเป็นราชธานี เมืองหลวงหรือเมืองราชธานีมีพระมหากษัตริย์ปกครองเอง เมืองราชธานี เป็นศูนย์กลางทางการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนาวัฒนธรรมประเพณี

2. เมืองลูกหลวง หรือเมืองหน้าด่าน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหัวเมืองชั้นใน ตั้งอยู่รายรอบราชธานี ทั้ง 4 ทิศ ห่างจากเมืองหลวงมีระยะทางเดินเท้า 2 วัน เมืองลูกหลวงมีดังนี้

ทิศเหนือ	ได้แก่	เมืองศรีสัชนาลัย
ทิศตะวันออก	ได้แก่	เมืองสองแคว (พิษณุโลก)
ทิศใต้	ได้แก่	เมืองสระหลวง (เมืองพิจิตรเก่า)
ทิศตะวันตก	ได้แก่	เมืองนครชุม (กำแพงเพชร)

เมืองลูกหลวงมีความสำคัญรองมาจากเมืองหลวง ผู้ที่ถูกส่งไปปกครองคือเจ้านายเชื้อพระวงศ์

3. เมืองพระยามหานคร เป็นหัวเมืองชั้นนอก ห่างจากเมืองราชธานีออกไปมากกว่าเมืองลูกหลวง พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งขุนนางชั้นผู้ใหญ่หรือผู้ที่เหมาะสมและมีความสามารถไปปกครองดูแลเมืองเหล่านี้โดยตรงต่อพระมหากษัตริย์ มีวิธีการปกครองเช่นเดียวกับหัวเมืองชั้นใน เมืองพระยามหานครในสมัยสุโขทัย เช่น เมืองพระบาง (นครสวรรค์) เมืองเชียงทอง (อยู่ในเขตจังหวัดตาก) เมืองบางพาน (อยู่ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร) เป็นต้น

4. เมืองประเทศราช ได้แก่เมืองที่อยู่นอกอาณาจักร ชาวเมืองเป็นชาวต่างชาติต่างภาษา พระมหากษัตริย์ทรงดำเนินนโยบายในการปกครองคือให้เจ้านายพื้นเมืองเดิมเป็นเจ้าเมืองปกครองกันเอง โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการปกครองภายใน ยกเว้นกรณีที่ทำนุบำรุงนั้น ยามปกติเมืองประเทศราชต้องส่งเครื่องราชบรรณาการมาถวายพระมหากษัตริย์สุโขทัยทุก 3 ปี ยามสงครามต้องส่งกองทัพและเสบียงอาหารมาช่วย สมัยพ่อขุนรามคำแหงมีเมืองประเทศราชหลายเมืองดังต่อไปนี้คือ

ทิศเหนือ	ได้แก่	เมืองแพร่ เมืองน่าน
ทิศตะวันตก	ได้แก่	เมืองทวาย เมืองมะตะมะ เมืองหงสาวดี
ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ	ได้แก่	เมืองเซ่า (หลวงพระบาง) เมืองเวียงจันทน์
ทิศใต้	ได้แก่	เมืองนครศรีธรรมราช เมืองมะละกา เมืองยะโฮร์

<http://school.obec.go.th/sawananan/eteacher49/dang/all.htm>

ทำใบงานต่อไปนะคะ

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองของไทยสมัยสุโขทัย

ชื่อ/สกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนที่ได้รับหัวเรื่อง ความเป็นมาก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเอกสารประกอบความรู้ หนังสือ เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้และสรุป
เป็นความรู้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

4. จงอธิบายถึงลักษณะการปกครองของอาณาจักรสุโขทัยตอนต้นและตอนปลายว่ามีลักษณะ
แตกต่างกันอย่างไร

.....
.....
.....
.....

5. การปกครองแบบทหาร ของอาณาจักรสุโขทัยมีอยู่ในสมัยใด

.....
.....
.....

6. จงอธิบายถึงการปกครองแบบกระจายอำนาจในสมัยสุโขทัย

.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ 1.4

การสูญเสียอำนาจของอาณาจักรสุโขทัย

ความเสื่อมอำนาจของสุโขทัย

ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัยเกิดขึ้นเพราะความอ่อนแอของระบบการเมืองการปกครอง แคว้นต่างๆ ที่เคยอยู่ในอำนาจตั้งตนเป็นอิสระ ส่งผลให้อาณาจักรหมดอำนาจลงไปในที่สุด

เมื่อสิ้นรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ประมาณ พ.ศ. 1841 อาณาจักรสุโขทัยก็เริ่มอ่อนแอลง ความอ่อนแอหรือความเสื่อมของสุโขทัยนี้ น่าจะเกิดจากสาเหตุ 4 ประการ คือ

1. ความเห็นห่างระหว่างพระมหากษัตริย์กับราษฎร
2. ความย่อหย่อนในด้านการทหาร
3. การถูกตัดเส้นทางเศรษฐกิจ
4. การแตกแยกภายใน

1. ความเห็นห่างระหว่างพระมหากษัตริย์กับราษฎร

เมื่อสิ้นรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงแล้ว ระบบการปกครองแบบบิดากับบุตร ที่เรียกว่า ระบบปิตุราชา เริ่มลดความสำคัญลง ทั้งนี้ เนื่องจากมีปัญหาความกระด้างกระเดื่องของเมืองเล็กเมืองน้อยที่ขึ้นอยู่กับอาณาจักรสุโขทัย จึงเริ่มใช้วิธีการปกครองที่เป็นแบบแผนมากขึ้น นำพระพุทธศาสนาและระบบธรรมราชา มาเป็นเครื่องช่วยในการปกครอง ฐานะของกษัตริย์เปลี่ยนจาก พ่อขุน เป็น พระยา (พญา) และต่อมาเป็น พระมหาธรรมราชา มีความพยายามที่จะเพิ่มพูนพระราชอำนาจให้สูงส่งยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับราษฎรจึงเห็นห่างกัน ความผูกพันฉันบิดากับบุตรที่มีอยู่เดิมจึงเสื่อมคลายลง ความร่วมมือที่เคยมีอย่างใกล้ชิด และความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันถดถอยลงไปด้วย

2. ความย่อหย่อนทางด้านการทหาร

รัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นช่วงเวลาสร้างบ้านสร้างเมือง บรรดาประชาราษฎรจึงผูกพันใกล้ชิดกับพระมหากษัตริย์ ทำให้ไพร่พลมีกำลังเข้มแข็งสามารถขยายอาณาจักรออกไปได้กว้างขวาง ทั้งโดยการรบ และโดยการสวามิภักดิ์ด้วยความยำเกรงแสนยานุภาพ ครั้นเมื่อบ้านเมืองสงบราบคาบเป็นปกติสุข ว่างเว้นจากศึกสงคราม ประชาชนก็หันมาสร้างสรรค์ชีวิตความเป็นอยู่ให้สุขสบายดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านการศาสนานั้นนับว่า

เจริญรุ่งเรืองมาก เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงเลื่อมใสศรัทธา และทรงสนับสนุนให้มีการสร้างวัดและศาสนสถานต่างๆ มากมาย ส่งผลให้เกิดความงอกงามทางศิลปวัฒนธรรม มีการแสดงการเล่นต่างๆ ที่สร้างความรื่นรมย์ให้แก่ชีวิตมากขึ้น จนเป็นรากฐานวัฒนธรรมไทยมาจนปัจจุบันนี้ แต่การฝึกฝนในพระศาสนาและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมากมายนี้ได้ทำให้ภาวะอ่อนแอทางการเมืองการทหารเกิดขึ้น บรรดาประเทศราชและหัวเมืองต่างๆ จึงถือโอกาสแข็งเมืองตั้งตนเป็นอิสระไม่ขึ้นต่อสุโขทัย เช่น ประเทศราชมอญทางตะวันตก หัวเมืองทางภาคใต้ตลอดจนถึงแหลมมลายู และแคว้นต่างๆ ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น แคว้นสุพรรณภูมิ ทางฝั่งตะวันตก และแคว้นอโยธยาทางฝั่งตะวันออก ภายหลังเมื่อพระเจ้าอู่ทองตั้งอาณาจักรอยุธยาขึ้น สุโขทัยก็เสื่อมลงอย่างชัดเจน จนในที่สุดต้องตกอยู่ในอำนาจของอยุธยา

3. การถูกตัดเส้นทางเศรษฐกิจ

ขณะที่สุโขทัยรุ่งเรืองในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงนั้น เศรษฐกิจของสุโขทัยได้เจริญสูงสุดจนถึงขั้นมีการติดต่อค้าขายกับอาณาจักรจีนทางทะเล สร้างความมั่นคงให้แก่สุโขทัยเป็นอย่างยิ่ง เส้นทางลำเลียงสินค้าที่สุโขทัยใช้นั้นคือเส้นทางแม่น้ำ โดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา ครั้นเมื่อแคว้นต่างๆ ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งตนเป็นอิสระ เส้นทางขนส่งสินค้าจึงถูกตัดขาดไปโดยปริยาย การค้าขายของสุโขทัยตอนปลายจึงเป็นเพียงการค้าโดยอาศัยเส้นทางบก ซึ่งทำได้ไม่กว้างขวาง และเมืองที่ทำการค้าด้วยก็เป็นเพียงเมืองเล็กๆ ทำให้เศรษฐกิจของสุโขทัยเสื่อมลง การทำมาหากินของราษฎรเริ่มฝืดเคือง เมื่อเศรษฐกิจอ่อนแอลงความอ่อนแอด้านอื่นๆ ก็ตามมา

4. การแตกแยกภายใน

การแตกแยกภายในจากการแย่งชิงอำนาจระหว่างเชื้อพระวงศ์ เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้สุโขทัยเสื่อมอำนาจลง ปัญหาแย่งชิงอำนาจกันเองเกิดขึ้นครั้งแรกประมาณ พ.ศ. 1890 พระยาสิทธิไทยยกทัพจากเมืองศรีสัชนาลัยมาปราบจลาจลที่กรุงสุโขทัย แล้วปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ทรงพระนามว่า พระมหาธรรมราชาที่ 1 เป็นเวลาเดียวกับที่พระเจ้าอู่ทองตั้งกรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จ และต่อมาอยุธยามีอำนาจมากขึ้น ทำให้สุโขทัยไม่ปลอดภัย พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) จึงต้องทรงย้ายเมืองหลวงจากสุโขทัยไปที่พิษณุโลกเพื่อให้พ้นจากการแย่งอำนาจของอยุธยา แต่ไม่นานนัก ใน พ.ศ. 1921 อาณาจักรสุโขทัย ซึ่งมีเมืองหลวงอยู่ที่พิษณุโลกก็ตกเป็นประเทศราชของอยุธยา และเป็นประเทศราชอยู่นานถึง 10 ปี จึงสามารถเป็นอิสระอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 1931 แม้อาณาจักรสุโขทัยจะเป็นอิสระได้อีกครั้งหนึ่ง แต่การเมือง

ภายในราชสำนักก็ได้ราบรื่น มีการแก่งแย่งชิงอำนาจกันอีกจนเกิดจลาจลในตอนปลายรัชกาลที่ 7 ทำให้พระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไทย) ต้องทรงใช้กำลังทัพเข้าปราบปรามและปราบดาภิเษกขึ้นครองเมืองพิษณุโลก เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 8 แห่งอาณาจักรสุโขทัย เมื่อประมาณ พ.ศ. 1942 แต่การแตกแยกก็ยังไม่จบสิ้น พระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไทย) เสด็จสวรรคตโดยมิได้ตั้งรัชทายาท ทำให้เกิดการแตกแยกในพระราชวงศ์อย่างรุนแรง พระราชโอรสของพระองค์ คือ พระยาบาลเมืองเป็นกษัตริย์ครองเมืองพิษณุโลก ซึ่งเป็นเมืองหลวงของสุโขทัย ทรงพระนามว่า พระเจ้าสุริยวงศ์บรมपालมหาธรรมาธิราช เป็น พระมหาธรรมราชาที่ 4 (บรมपाल) แห่งอาณาจักรสุโขทัย และให้พระยารามครองเมืองสุโขทัย (ซึ่งเป็นเมืองเอก) พร้อมกับทูลขอพระนางสาขา พระราชธิดาของพระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไทย) อภิเษกสมรสกับเจ้าสามพระยา ซึ่งเป็นพระราชโอรสขอพระองค์ ภายหลังเจ้าสามพระยาเสด็จขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์กรุงศรีอยุธยา ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 เมื่อพระมหาธรรมราชาที่ 4 (บรมपाल) สิ้นพระชนม์ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 จึงผนวกอาณาจักรสุโขทัยเข้าไว้ในอาณาจักรอยุธยา โดยส่งพระราเมศวร พระราชโอรสของพระองค์ ซึ่งประสูติโดยพระนางสาขา พระราชธิดาของพระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไทย) ไปครองเมืองพิษณุโลกใน พ.ศ. 1981 อาณาจักรสุโขทัยจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา นับเป็นการสิ้นสุดสายของอาณาจักรสุโขทัยแต่บัดนั้น

ทำใบงานต่อไปนะ

ครับ

ใบงานที่ 1.4

เรื่อง การสูญเสียอำนาจอาณาจักรสุโขทัย

ชื่อ/สกุล.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนที่ได้รับหัวเรื่อง การสูญเสียอำนาจอาณาจักรสุโขทัย ร่วมกันศึกษาค้นคว้าเอกสารประกอบความรู้ หนังสือ เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้และสรุปเป็นความรู้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

4. ปัจจัยใดที่มีผลอย่างมากต่อการเสื่อมอำนาจของอาณาจักรสุโขทัย

.....

.....

.....

.....

5. สาเหตุของการสูญเสียอำนาจทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยคือ

.....

.....

.....

.....

6. เหตุการณ์ที่ทำให้อาณาจักรสุโขทัยต้องสูญเสียผู้คนมากมายจนเกิดความอ่อนแอ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบย่อย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง พัฒนาการด้านการเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมายกากบาท × ทับหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า อาณาจักรสุโขทัยเหมาะสมที่จะมีการปกครองแบบพ่อขุนหรือแบบพ่อปกครองลูก ในสมัยสุโขทัยตอนต้น
 - ก. ปกครองตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา
 - ข. บ้านเมืองยังไม่กว้างขวางมากมายนักในระยะแรก
 - ค. เกิดความใกล้ชิดระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง
 - ง. เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน
2. กฎหมายและการศาลในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีลักษณะพิเศษในข้อใด
 - ก. ใช้กระบวนการยุติธรรมเหมือนปัจจุบัน
 - ข. พิจารณาคดีเหมือนบิดากับบุตร
 - ค. ใช้หลักเมตตาธรรมในการตัดสินคดีความ
 - ง. พระมหากษัตริย์พิจารณาคดีด้วยพระองค์เอง
3. ถ้านักเรียนเกิดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแล้วต้องการร้องทุกข์ต่อกษัตริย์จะต้องปฏิบัติอย่างไร
 - ก. ไปสั่นกระดิ่งที่หน้าประตูวัง
 - ข. ไปตีกลองหน้าประตูเมือง
 - ค. ยื่นเรื่องขอถวายฎีกา
 - ง. ให้มุลนายพาไปเข้าเฝ้า
4. ภายใต้การปกครองของราชวงศ์พระร่วงกรุงสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองที่สุดในข้อใด
 - ก. ด้านการเมือง
 - ข. ด้านเศรษฐกิจ
 - ค. ด้านวัฒนธรรม
 - ง. ด้านสังคมและศาสนา

สมัย
สุโขทัย

สมัย
สุโขทัย

5. ข้อใดคือรูปแบบการปกครองหัวเมืองของสุโขทัย
- ก. เมืองลูกหลวง เมืองชั้นใน เมืองชั้นนอก
 - ข. เมืองชั้นใน เมืองชั้นนอก เมืองประเทศราช
 - ค. เมืองลูกหลวง เมืองหน้าด่าน เมืองชั้นใน
 - ง. เมืองชั้นใน เมืองประเทศราช เมืองชั้นนอก
6. ข้อใดคือกษัตริย์พระองค์แรกและพระองค์สุดท้ายของราชวงศ์พระร่วง
- ก. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ - พระมหาธรรมราชาที่ 4 (บรมपाल)
 - ข. พ่อขุนบานเมือง - พระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไทย)
 - ค. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ - พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย)
 - ง. พ่อขุนบานเมือง - พระมหาธรรมราชาที่ 4 (บรมपाल)

เก่งมากครับ

สมัย
สุโขทัย

สมัย
สุโขทัย

เฉลย แบบทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ จิกซอร์
เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

1 ค

2 ง

3 ก

4 ข

5 ข

6 ก

มาตรวจคำตอบกัน

ครับ

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

ครั้งที่.....กลุ่ม.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/.....
เรื่อง.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน
เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	2	หมายความว่า	ดี
คะแนน	1	หมายความว่า	พอใช้
คะแนน	0	หมายความว่า	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	8-10	ระดับคุณภาพ	3	ดี
คะแนน	5-7	ระดับคุณภาพ	2	พอใช้
คะแนน	0-4	ระดับคุณภาพ	1	ควรปรับปรุง

สมัย
สุโขทัย

สมัย
สุโขทัย

แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม

เลขที่	ชื่อ-สกุล	1.แบ่งงาน กัน รับผิดชอบ			2.ทำงาน ตาม ขั้นตอน			3.ปฏิบัติ ตาม ที่ได้รับมอบ			4.ความ คล่องใน การ ปฏิบัติงาน			5.การ นำเสนอ ผลงาน			รวม
		2	1	0	2	1	0	2	1	0	2	1	0	2	1	0	10
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางฐิติรัตน์ กำเหนิด)

